

YLEISET MERKINNÄT

- Selvitysalueen raja
- Ympäristöstään erottuva mänty tai muu havupuu (Ku=kuusi, Lk=lehtikuusi, Se=semmamänty, Ok=okakuusi)
- Ympäristöstään erottuva koivu tai muu lehtipuu (Pi=pihlaja, Le=lehmus, Sa=saarni, Po=poppeli, Om=omenapuu, Tu=tuomi)
- Pensasryhmä/pensaikko (He=hernepensas, Id=idänvirpiangervo, No=norjanangervo, Or=orapihlaja, Sy=syreeni)
- Polku
- Aita
- Asfaltti
- Kivifuhka
- Asemakaavan mukainen säilytettävä puusto

MAISEMATILAT

- AVOIN VIHREALUE, nurmi-/niittyntainen, yksittäisiä puita
- PUOLIAVOIN VIHREALUE, nurmipintainen, suuria puita
- SULJETTU VIHREALUE, metsäinen tai vesakoitunut viheralue

ONGELMA-ALUEET/ MAISEMAN HEIKKOUEDET

- Epämiellyttävä näkymä
- Käsittämätön avoin sorakenttä
- Valokuvan ottosuunta
- Kehitysvammahuollon osaamiskeskus

ARVOKOhteet/ MAISEMAN VAHVUUDET

- Säilytettävä /täydennettävä koivukujanne
- Puurivi (koivu / kuusi)
- Maisemassa merkittävä jalokuusi
- Maisemallisesti merkittävä niitty
- Miellyttävä näkymä
- Maakunnallisesti, paikallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, maakunnallisesti arvokas Oulun sairaala-alue (Arvokkaita alueita Oulussa 2015, Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015)
 - Yliääkärin asuintalo (sr-2) YS/s
 - Yliääkärin ja taloudenhoitajan asuintalo (sr-2) YS/2
- Alilääkärin asuinrivitalo YS/s

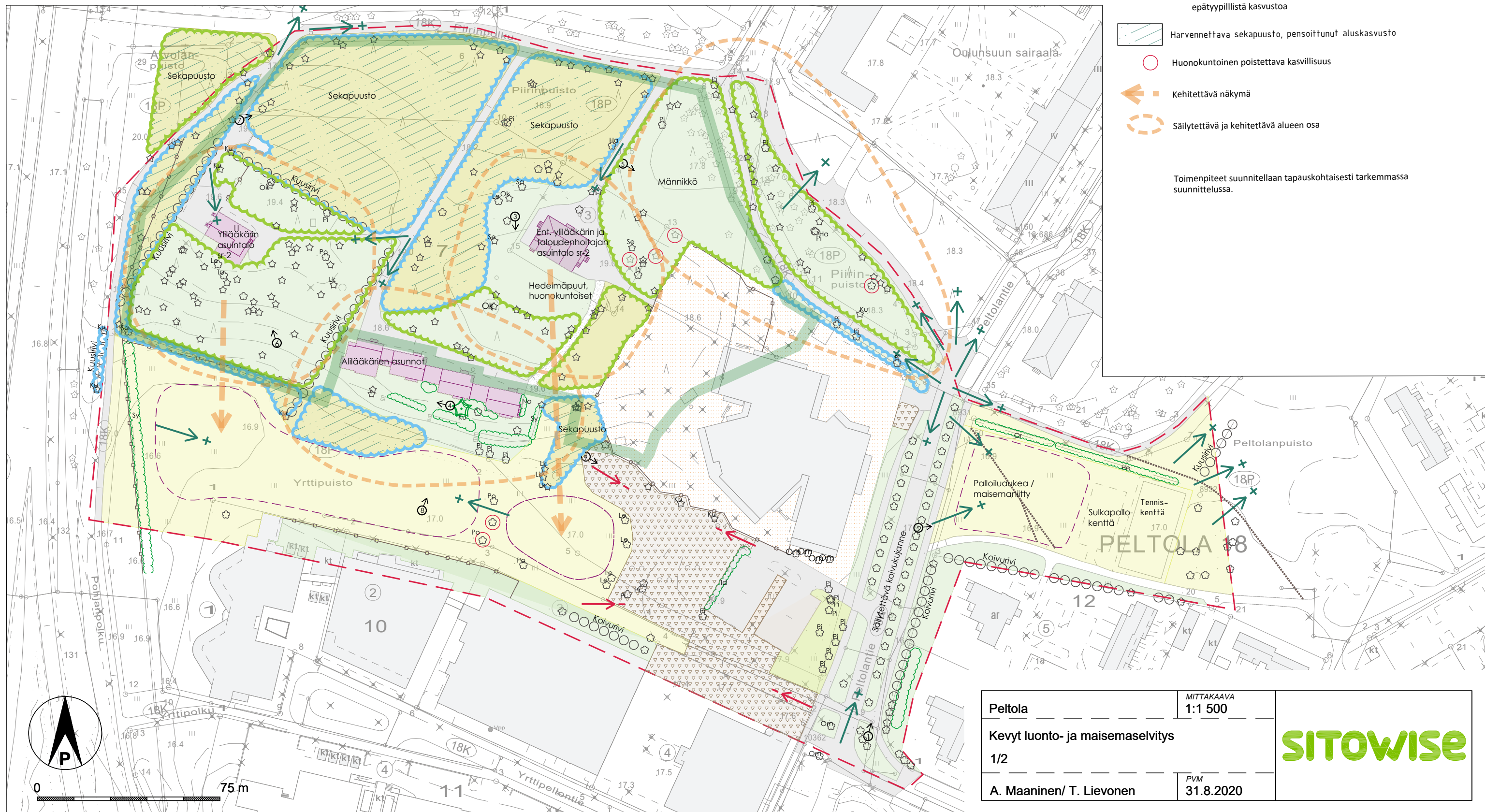
TOIMENPIDESUOSITUKSET

Maastokartoitus on laadittu nykytilanteeseen perustuen ja gps-paikanninta hyödyntäen (sijainnit ohjeellisia johtuen satelliitin tarkkuusvaihteluvälistä). Merkittävimpien puuyksilöiden paikannuksessa on keskitytty liikenneympäristöihin (esim. kadut, polut, P-alueet), pihapiireihin, aukeille sekä pääosin yhtenäisten kasvialueiden reunoille.

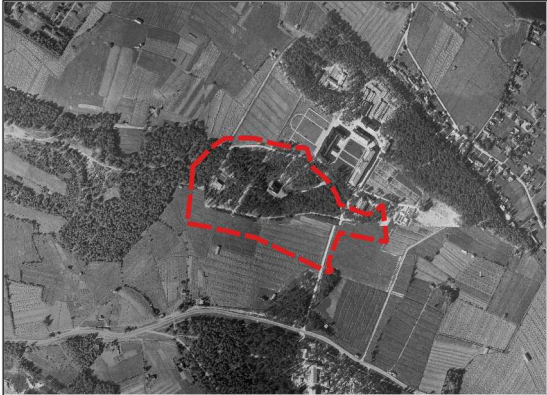
- Säilytettävä/uudistettava ympäristössään arvokas kasvillisuus
 - Muodostaa tärkeän elementin ympäristössään (esim. suojakasvillisuus, reuna-/välivyöhyke ja/tai ekologinen yhteys).
 - Suurina, iäkkäinä, hyvämuotoisina ja/tai terveinä yksilöinä tai ryhmänä ovat tärkeässä roolissa ympäristössään ja voivat sijaita mm. muutoin peruskuntoiseksi esitetyn laajemman alueen sisällä.
- Hoidettava ympäristölle merkityksellinen kasvillisuus
 - Maisemallista arvoa ympäristössään (esim. suojakasvillisuus, reuna-/välivyöhyke, monilajisuus ja/tai ekologinen yhteys)
 - Tiheässä kasvanutta, huonokuntoista, ikääntynyttä ja/tai lajilleen epätyypillistä kasvustoa

- Harvennettava sekapuusto, pensoittunut aluskasvusto
- Huonokuntoinen poistettava kasvillisuus
- Kehitettävä näkymä
- Säilytettävä ja kehitettävä alueen osa

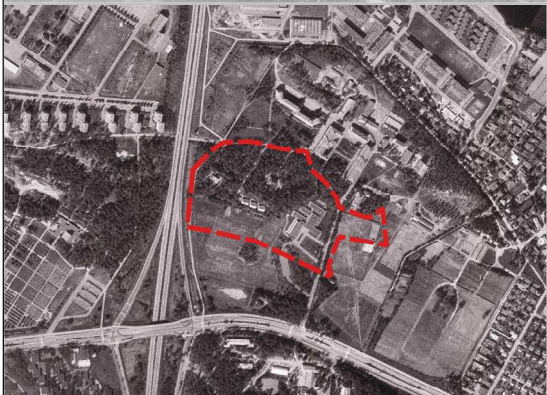
Toimenpiteet suunnitellaan tapauskohtaisesti tarkemmassa suunnittelussa.

Peltola	MITTAKAAVA 1:1 500	SITOWISE
Kevyt luonto- ja maisemaselvitys 1/2		
A. Maaninen/ T. Lievonen	PVM 31.8.2020	

Selvitysalue v. 1939 ilmakuvalla

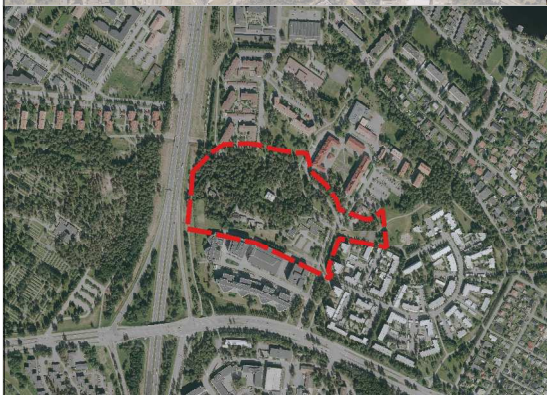
Selvitysalue v. 1980 ilmakuvalla

Selvitysalue v. 1999 ilmakuvalla

Selvitysalue v. 2004 ilmakuvalla

Selvitysalue v. 2017 ilmakuvalla

LUONTO- JA MAISEMASELVITYS

Nykyinen käyttö

Voimassa olevassa asemakaavassa Peltolantien länsipuoli valtatie E75 myötäiseen Pohjanpolkuun saakka (pp-yhteys Värtöstä Kajaanintielle) on lähes kokonaan merkinnällä YS/s (= Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään). Ko. alalla on kaksi maakunnallisesti ja paikallisesti kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusta suojelumerkinnällä sr-2 (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015), *Ylilääkärin asuintalo* ja *Entinen ylilääkärin ja taloudenhoitajan asunto*. Lisäksi alueella on *Alilääkärin asuinrivitalo* ilman suojelumerkintää (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015). YS/s alueen pohjoisreunalla sijaitsee Piiripuisto ja eteläreunalla Yrttipuisto merkinnöillä VP (= Puisto).

Selvitysalue Peltolantien itäpuolella on merkinnällä VK (= Leikkipuisto) Peltolanpuisto.

Asemakaavassa on merkitty säilytettävää puustoa selvitysalueen koko koillisosalle kattaen asuinrakennusten ja niitä ympäröivien metsiköiden alueet sekä Piiripuiston männiköt. Lisäksi Peltolantien molemmin puolin on merkitty säilytettävät ja täydennettävät puurivit.

Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, VILMO-suunnitelman mukaan selvitysalueella ei ole erityistä merkitystä Kanta-Oulun viheralueverkostossa.

Nykyinen maisema

Selvitysalue rajautuu:
– eteläreunaltaan teknologiakylän rakennusmassoihin
– länsipuolella valtatie E75 rakenteilla olevaan suojaviheralueeseen ja metsikköön sekä aluerajan myötäiseen Pohjanpolkuun
– pohjoisessa kerrostaloalueeseen ja Piiripuistoon
– koillisessa Oulunsuun sairaala-alueeseen
– itäreunalla Peltolan puistoon ja kerrostaloaluetta rajaavaan koivuvivistöön. Alueen keskellä Peltolantien länsipuolella on uudehko kehitysvammahuollon osaamiskeskus P-alueineen ja aidattuine piha-alueineen.

Selvitysalueen länsiosa eli YS/s -alue on suurelta osin eritasoisesti hoidettua iäkkäämpää puistometsikköä, jossa valtapuuna hoidetuimmilla alueilla on mänty. Vähemmän hoidetuilla tiheäkasvuisemmilla alueilla puusto on monipuolisempaa (lajeina mm. mänty, kuusi, koivu, pihlaja, lehmus, omenapuu, saarni, tuomi) ja metsän pohjat ovat paikoin hyvin heinittyneet ja/tai pensoittuneet. Rakennuksien pihapiireissä on lisäksi eri-ikäisiä ja vaihtelevan kuntoisia pensasistutuksia.

1. Kajaanintieltä saavuttaessa avautuu pohjoiseen pitkin Peltolantietä ja sen koivukujannetta miellyttävä näkymä kohti Oulunsuun sairaala-aluetta

2. Peltolantieltä itään avautuu kujanteen takaa miellyttävät näkymät niittyaukealle ja sen takana näkyviin Peltolanpuiston suuriin puihin

5. Piiripuiston itäosalle tyypillistä kevyt luonto- ja maisemaselvitys

6. Ylilääkärin asuintalo, jonka piha-
piirissä runsaasti vanhoja korkea-
latvuksisia mäntyjä

7. Piiripuiston länsiosan
takametsä vaatii harvennusta

3. Entinen ylilääkärin ja taloudenhoitajan asunto, jonka
pihapiirissä omenapuita ja suuria runkopuita

4. Alilääkärin asuinrivitalon takapihaa, jossa
pensaskasvustot vaativat hoitoleikkausta

8. Alilääkärin asuinrivitalon takapihalla kasvaa komea
hyväkuntoinen jalokuusi, joka näkyy kauas Yrttipuistoon

9. Kehitysvammahuollon osaamiskeskuksen eteläpuolella on
keskenäiseksi jäänyt sorakenttä

Kajaanintieltä saavuttaessa avautuu pohjoiseen pitkin Peltolantietä ja sen koivukujannetta miellyttävä näkymä kohti Oulunsuun sairaala-aluetta. Selvitysalueen pohjoisreunalla väylät jakautuvat ja pohjoisreunaa rajaava pp-väylä kulkee miellyttävässä ympäristössä kookkaiden mäntyjen lomassa muodostaen miellyttävät näkymät niin itään kuin länteen.

Peltolantieltä länteen avautuu epämääräinen näkymä Yrttipuistoon yli keskeneräiseksi jääneen paikoitusalueen ympäristön. Osittain pitkän eli paikoin aina Pohjanpolkua reunustavaan pensasaidanteeseen saakka ulottuvan näkymän katkaisee muutamat yksittäiset kookkaat lehtipuut, joista osa huonokuntoisia. Pääosin avointa Yrttipuistoa rajaa eteläreunalla rakennukset ja niiden seinustoilla muutamat isohkot koivut, länsireunalla kookas syreeniaita, pohjoisreunan muodostaa suojellun alueen vanha tiheä puusto aluspensaineen sekä osaamiskeskuksen tontti paikoitusalueineen. Puiston alalla kulkee joitakin tallattuja polun aihioita.

Peltolantien itäpuolelle kujanteen takaa avautuu miellyttävät näkymät niittyaukealle ja sen takana näkyviin Peltolanpuiston suuriin puihin. Niittyaukea rajautuu eteläreunalla kerrostalotonttia rajaavaan hyväkuntoiseen koivuvivistöön, idässä pelikenttiin ja pohjoisreunalla komeaan hernepensasaidanteeseen.

Selvitysalueen suojelukohteista *Ylilääkärin asuintalon* pihapiirissä on runsas ja iäkäs monilajinen lehti- ja havupuusto (osa puustosta on huonokuntoista). Talon lähipiirissä on joitakin vanhoja pensasistutuksia. Pihapiirin länsi-, pohjois- ja itäreunoilla kasvaa iäkäs, paikoin huonokuntoinen kuusiaidanne. Pihan tasaus laskee selvästi pohjoisreunalta kohti Yrttipuistoa.

Entisen ylilääkärin ja taloudenhoitajan asunnon pihapiirissä lähinnä taloa on vanha hedelmäpuutarha, jossa muutamia hyvin huonokuntoisia omenapuita. Lähin piha-alue rajautuu länsireunalla tiheään sekametsikköön metsänpohjakasveineen ja muutoin pääosin nurmi-/niittypohjaiseen iäkkääseen männikköön.

Alilääkärin asuinrivitalon pihapiiri on hoitamaton ja talon eteläpuoli ryteikköinen. Talon päädyissä ja takapihan seinustoilla kasvaa paikoin huonokuntoisia koristepensaita. Takapihat rajautuvat pihan ja puiston välistä korkeuseroa tasaavassa luiskassa kasvavaan vanhaan huonokuntoiseen syreeniaidanteeseen. Takapihalla kasvaa yksittäinen poikkeuksellisen hieno jalokuusi sekä mielenkiintoisen muotoinen mänty.

Nykyinen luonto

Selvitysalueella on käyty maastossa 19.5. ja 8.6. Alue on täysin puistomaista, osin avointa peltoa / ruohoniittyä sekä rakennettua ympäristöä. Selvitykset tehtiin linnuston osalta havainnoimalla lajistoa koko selvityskohteen alalla kirjatien merkittävimmät ja ympäristöä mahdollisesti selkeästi indikoivat lajit ylös. Tässä raportissa on huomioitu erityisesti IUCN-uhanalaisluokituksen mukaiset lajit. Tavanomaisia, yleisiä lajeja ei ole erikseen esitetty, elleivät ne jollain tavalla ole kuvastaneet hyvin tyypillistä elinympäristöään.

Lintulajisto kuvaa hyvin puistomaista rakennettua kaupunkiympäristöä, lajeina esiintyvät peippo, räkättirastas, punakylkirastas, pajulintu, sinitäinen ja kirjosiippo. Selvitysalueella ei ole todettu olevan erityistä linnustollista arvoa.

Alueella on luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien osalta mahdollista, että lepakkolajeja pesii tai jopa talvehtii rakennusten rakenteissa. Tehtyjen selvityskäyntien yhteydessä lepakoita ei havaittu. Alueella ei tehty yöaikaista lepakodetektoriseurantaa. Kuitenkin huomioiden alueen rakentamattoman ympäristön kasvillisuuden ja puuston, ei ole todennäköistä, että rakentamattomalla alueella olisi lepakkolajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Alue on käytännössä kokonaan puistomaista tai avointa niitty-ympäristöä.

Muuta luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaista eläimistöä (esimerkiksi viitasammakkoa, hyönteisiä, tms.) ei ole syytä olettaa esiintyvän alueella, koska alueella ei ole niille sopivaa elinympäristöä.

Kohteen arvot jatkosuunnitteluun

Selvitysalue on maakunnallisesti arvokasta maisemaa, jonka maisemalliset arvot pohjautuvat alueen historiaan, aiempiin ja nykyisiin käyttötarkoituksiin sekä nykyiseen maisemalliseen ilmeeseen. Maisemaa hallitsee pohjoispuolelle sijoittuva edelleenkin käytössä oleva kulttuurihistoriallisesti arvokas sairaalaympäristö vanhoine rakennuksineen sekä sen ympärille rakentunut metsäinen puistoalue. Aikoinaan sairaalat sijoitettiin korkealla sijaitseviin pihkasiin männikköihin, koska ympäristöllä tiedettiin jo tuolloin olevan merkitystä parantumis- ja palautumisprosessissa eli puutarhat, pellot, metsät olivat olennainen osa hoitoa.

Nykyisen maiseman arvot perustuvat edelleen alueen historiaan, käyttötarkoituksiin sekä nykyiseen maisemalliseen ilmeeseen. Alueen puistot (etenkin Piiripuisto ja Peltolanpuisto) kulkureitteineen muodostavat merkittävän viheralueverkoston osan sekä tärkeän lähialueen asukkaiden virkistysympäristön. Piiripuiston männikkö sekä maakunnallisesti arvokkaiden rakennusten pihapiirit ympäröivine puistometsiköineen ovat selvitysalueen maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaimpia kohteita, joiden säilyminen ja elinvoimaisuus tulee varmistaa jatkosuunnittelun yhteydessä.

Peltola	MITTAKAAVA 1:1 500	SITOWISE
Kevyt luonto- ja maisemaselvitys		
2/2		
A. Maaninen/ T. Lievonen	PVM 31.8.2020	